

Bemærkninger angaaende det Slesvigſke Midderſkabs Oprindelse,

af

G. M. Belschow. *)

Naar man eftersporer Grundene (forſaaavidt de kunne udfindes i de meget mangelfulde Beretninger) til de ideligen fornyede Stridigheder og Krige imellem de danſke Konger og Hertugerne i Jylland, ſom næſten udfyldte de to hundrede Aar fra Kong Baldemar den Andens Død til Chriſtopher den Tredies Thronbeſtigelse, vil man finde, at næſt efter Spørgsmaalet om den Adkomſt til Belehyning med Hertugdømmet Jylland, ſom førſt Kong Abels Slægt, derefter Grev Geert den Stores Stamme paastod at have, var Uenighed om, hvad der hørte til dette Lehn, den frugtbareſte Anledning til diſſe Stridigheder. Hertugerne af Abels Slægt vilde ſaaledes tilægge ſig ei blot den hele De Als, ſom tidligere ikke havde hørt til Lehnet, men tillige den betydelige Maſſe Krongbds,

*) Diſſe Bemærkninger, der give intereſſante Bidrag til Oplyſning af en i den ſleſvigſke Hiſtorie vigtig, og hidtil reent ubehandlet Materie, udgiøre Hovedindholdet af et Foredrag af Forfatteren i det kongel. danſke Videnskaberneſ Selskab den 21. Mai 1847; hvilket ſaaledes findes indført i Oveerſigten af Selskabets Forhandlinger for dette Aar Nr. 5. Da diſſe Beretninger ſielden kunne finde et ſtort Publikum, og Giensſtanden, ſom den ærede Forfatter for det førſte ikke tænker paa at bearbejde mere udførligt, har almindelig hiſtorisk Intereſſe: ſaa har han, ved at overgive denne Artikel til Selskabets Tidſkrift, opfyldt et Ønſke af

Red.

ſom var forbeholdt Kongen indenfor Hertugdømmets Grændſer. Den voldsomme Maade, hvorpaa Kong Abels yngre Søn bemægtigede ſig Hertugdømmet, ved de holſtenſke Grevers Hielp, har maafkee forſt foranlediget Overgreb fra Hertugens Side, og de uheldige Forhold, hvorunder den kongelige Regiering maatte indromme hans Fordringer, har maafkee hindret denne i at have Kronens Rettigheder. Derved vandt Hertugens Anmaafſelser nogle Mars Hævd. Vel lykkedes det Kong Erik Slipping at tvinge Abels Sonneſon, Hertug Baldemar, til den 31te Martſ 1286 at give Afſkald ei blot paa Als og det omtalte Krongods, men tillige paa al Tiltale til Kongen i Auleddning af det Abels Slægt tilhørende Arvegods i Kongeriget, mod Indrømmelſen af adskillige andre Fordele. Men da Kongen endnu ſamme Aar, Hertugen formodentlig ikke uafvidende, blev myrdet, og hans ældſte Søn, den udvalgte Thronfølger, endnu var mindreaarig, nyttede Hertugen det Fordeelagtige ved ſin Stilling til at lade ſig alt det Dpgivne, og mere end det, tildele paa ny, tilligemed Formynderſkabet for den unge Konge. Da hans Dpførel og Forhold til Kongemordene deſuagtet vare yderſt tvetydige, ſaa vilde Kong Erik Menved, efterat han var bleven myndig, ſaa meget mindre lade ham beholde de vundne Fordele. Han tvang ham ogſaa virkelig 1296 til at opgive dem igien, imod at Kongen forlehnede hans yngre Broder Erik med Langeland, ſom et eget Hertugdømme. Dermed var dog Striden ikke endt, og formedelt den indre Giæring i Landet blev Hertugen atter en farlig Fiende. Derfor fandt Kongen ſig endelig i at indromme, ved Fredsſlutningen i Horſens den 9de Auguſt 1313, Baldemars Søn Erik, der da var Hertug i Jylland, Beſiddelſen af alt det Kronen tilhørende Gods, ſom laae indenfor Hertugdømmets Grændſer, imod at Kongen beholdt Langeland. Saaledes blev Hertugen endelig Herre over det længe omtvistede

Gods. Hvor betydeligt dette Krongods var i Aaret 1231, ſees af Kong Baldemars Jordebog Pag. 12—17 (Scr. R. Dan. VII, 521 fg.).

Iſær var det ſaakaldte Konunglef (udyrkede, tildeels ſkovgroede Strækninger, ſom i en ældre Tid vare tilegnede Kronen, og ſom forſt efterhaanden, ſom de opdyrkedes, bleve indbringende Domainer) meget betydeligt i denne Deel af Jylland. Dertil horte (ifølge Jordebogens Pag 45 fg.) blandt mere Klippælef (en Deel af Lyngtoft Herred), Gvæling (hele det øſtlige Hjørne af Landſkabet Angeln), Jarnwih og Kamp, hvorved formodentlig betegnes det hele Land imellem Elien, Øſterſøen, Eideren og Trenen, ſom indtil det 11te Aarhundrede synes at have henligget næſten ubeboet, og hvoraf endnu Aar 1231 neppe en Trediedeel var opdyrket (ſ. Jordebogens Pag. 17). Men foruden dette Konunglef nævner Jordebogen meget andet Kronen forbeholdt Gods i Sønderjylland, der alſaa bliver at henføre til den anden Claſſe af kongelige Domainer, ſom Jordebogen (Pag. 22, 26) kalder *patrimonium*. Under de paafølgende Stridigheder om Eiendomsretten er det ſandſyn'igt, at Kronen deels har tabt, deels ſkilt ſig ved en Deel af diſſe precaire Beſiddelſer. Imidlertid ſeer man af den Dom, ſom Erkebifpen og ſex andre Biſkopper, ſom udvalgte Boldgiftsmænd i denne Sag, paa Danehoffet i Nyborg fældede den 28de Mai 1285 (Suhm Danm. Hiſt. X, 1024—1026), at endnu en betydelig Deel af dette *patrimonium*, tilligemed det hele omtalte Konunglef, var Kongen og Kronen tilhørende. Da alt dette Gods 1313 blev overladt Hertugen, var viſtnok een Anledning til Tvift hævet; men der var nok tilbage. Der havde endog i den ſidſte Tid viiſt ſig en ny Anledning til Strid, ſom tidligere ikke var bleven omtalt, nemlig de kongelige Hærmænds uheldige Stilling i Hertugdømmet lige overfor Hertugen og hans Embedsmænd.

De Rettigheder, der danne Grundlaget for den danske Adels Privilegier, vare hos os, som andensteds, oprindeligen personlige; kun Bederlag for ydet Krigstjeneste i fuld Rustning til Hest. For at opmuntre Bønderne til at yde saadan Krigstjeneste, hyergang Leding udgiordes, tillodes det dem i dette Tilfælde at kiøbe saa megen Jord, som de formaadede, uden at være forpligtede til videre Tjeneste deraf (J. L. III, 18). Det var i Begyndelsen neppe vanskeligt for Adelsbonden, naar han ønskede det, at blive optagen i denne Klasse af Krigere, blandt de saakaldte Hærmænd; men en formelig Optagelse, forbunden med Afslæggelse af en særskilt Tjeneste-Ged, var der til fornøden. Denne Ged bandt dog ikke Bedkommende længere, end de selv vilde. Kun for den, der eiede og dyrkede flere Bondegaarde, var denne Stilling fordeelsagtig. Det var derfor i Begyndelsen neppe noget sjældent, at en Hærmænd, hvis Formuesomstændigheder vare forringede, atter blev Bonde, men endog noget temmeligt sædvanligt, at ved Arvedelinger imellem flere Søskende, ingen af Sønerne fandt deres Regning ved at lade sig optage blandt Hærmændene, til hvis Klasse Faderen havde hørt. Dette var paa den Tid, da jydsk Lov blev samlet, ofte Tilfældet (J. L. III, 18). Men senere, da Bondestandens Anseelse og Magt var sunket, og Bondehærens Ledingstjeneste betragtet med Ringagt, medens Hærmændenes Indflydelse paa Thinge og deres jernklædte Rytterie i Krigen afgjorde Alt; da Hærmændene havde benyttet denne Indflydelse til at faae deres Privilegier udvidede og deres Forpligtelser indskrænkede i den Grad, at der var opstaaet et sandt Misforhold imellem disse og hine: da kunde Hærmændenes Søner ei andet, end ønske at forblive i deres Fædres Stand, da al Hæder, Magt og Fordeel nu var knyttet til denne. Vor personlige Adels blev saaledes en Fødselsadel. Dertil var det, som det synes, allerede kommet hos os i første Halvdeel af

det 14de Aarhundrede. Dog vedblev formodentlig endnu længe efter en formelig Optagelse blandt Kongens Mænd og Afſlægſelse af en ſærſkilt Tieneste = Sed at være Betingelser for, at Hærmænds Sønner kunde blive deelagtige i Hærmænds Retligheder. Det var imidlertid ei blot Kongerne, ſom paa denne Maade kunde creere Hærmænd. „Kongen maa ſig Mænd tage over alt ſit Rige,“ hedder det i J. L. III, 8, „i hvilket Skipan han vil, og Hertugen i ſit Hertugdøm: og andre Kongens Børn eller Frænder eller Grever maac ei Mænd tage udenfor deres eget Lehn, ei heller Biſkopper udenfor deres Biſpedømme.“ Hertugen af Jylland kunde alſaa vælge til ſine Mænd hvem han vilde af Hertugdømmets Beboere; men den ſamme Ret tilkom ogsaa Kongen i dette Lehn. I Begyndelsen ſynes dog denne Ret ikke at have givet Anledning til Tvift, formodentlig fordi de Mænd, ſom Hertugen ikke onſkede i ſin Tieneste, almindeligen atter gif tilbage til, eller forbleve i den dengang hæderlige Bondeſtand, hvortil de egentligen horte. Men ſeener lod man det ikke blive derved. Jo vigtigere det var for den Enfelte at holde ſig i en Stilling, der ene aabnede Udsigt til Hæder, Magt og Indflydelse, deſto betænkeligere blev for ham det Tilfælde, at Hertugen negtede ham Plads iblandt ſine Mænd. Han greb derfor den Udvei, der var ham leynet, at træde over i Kongens Tieneste. En ſaadan Acquisition maatte under de daværende Forhold i Almindelighed være Kongen velkommen, og Lethedem ved at iværkſætte en ſaadan Overgang gjorde den maaskee deſto hyppigere. Kongen kunde paa den Maade vilkaarligen forringere Hertugens Indtægter; thi det Jordegods, ſom diſſe Kongens Mænd dyrkede, blev afgiftsfrit, uagtet Cieren ikke ydede Hertugen, men Kongen, Krigstieneste til Vederlag for denne Frihed. Tvertimod kunde de, naar en Krig udbrød, ſiddend rundt omkring i Landet paa deres befæſtede Borge, være farlig

Tiender for Hertugen, vigtige Støtter for Kongens Sag. Hertugen og hans Embedsmænd chicanerede derfor gierne Kongens Mænd, deres Bønder og Tienere ſaa meget ſom muligt, og begyndte, ſom det ſynes, enhver Krig med at fordrive ſaa mange af dem, ſom muligt fra deres Eiendom. Under Stridighederne mellem Kongen og Hertugen, i Slutningen af 13de og Begyndelsen af 14de Aarhundrede, gave diſſe Forhold ideelig Anledning til Klage fra begge Sider, indtil Kong Erik Menved, for at ſtoppe ogſaa denne Kilde til Uenighed, ved Fredsſlutningen i Nyborg i Februar 1317 gav Slip paa den Fordeel, ſom Loven hjemlede ham, i det han lovede ikke at ville autage flere Baſaller i Hertugdømmet, end dem, han allerede havde, imod at Hertugen lovede paa ſin Side ei at ville tage nogen af Kongens Mænd i ſin Tieneste.

Det var at vente, at denne Overeenskomſt i Nyborg 1317 vilde giøre Epoque i den ſleſvigſke Adels Hiſtorie. Nu forſt kunde denne udvikle ſig ſom en for ſig beſtaaende Corporation, eſterat den Forbindelse, hvori den paa en Maade havde ſtaaet til den øvrige danſke Adels, var hævet. Man ſkulde have troet, at Hertugen i ſin egen velforſtaaede Interesſe, vilde have fremmet en ſaadan Udvikling, og ſaaledes benyttet den Uforſigtighed, ſom den danſke Konge havde gjort ſig ſkyldig i, ved at tillade den ſleſvigſke Adels fuldſtændige Afloſning fra den øvrige danſke Adels; thi ifølge den Stilling, ſom Adelen dengang indtog i de ſydlige Rabofyrſtendømmer lige over for Fyrſte og Folk, kunde en velorganiseret ſleſvigſk Adels have været hans færſte Herredømmes fæſte Støtte og Værn. Elementerne til en ſaadan Corporation vare allerede tilſtede. Hertugdømmet havde mange indfødte Hærmandsſlægter, endſkiøndt vi allene kunne betegne nogle ſaa af dem med faſte Slægtnavne, der dengang endnu vare ligeſaa ſieldne i Sønderjylland, ſom i det øvrige Danmark. Det manglede ikke Hertugen paa

Midler til at udstyre ſin Adels med Jordegods, hvis dette ſkulde behøves til at befæſte dens Magt og Indflydelse og at knytte den til Hertugens Interesſe. Fire Aar tidligere (1313) var, ſom vi have hørt, det betydelige, Kongen forhen forbeholdte Krongods blevet indlemmet i Hertugdømmet. De videste Strækninger af dette Gods, det forrige Konunglef, indbragte vel ikke det hertugelige Kammer store Indtægter, da det Meſte deraf endnu laae udyrket; men de horte til de ſkionneſte og frugtbareſte Strøg af Geſtlandet, ſom, naar de inddeelttes i mindre Lehnsgodſer, og overlodes paa paſſende Bilkaar til Hertugens Mænd, ſnart vilde kunne ſees i blomſtrende Culturtilſtand. — Hvad vi her have antydet ſkeete ogſaa tildeels, men paa en anden Maade og i et andet Tiemed, end man ſkulde have formodet. Rigtig nok begynder fra diſſe Aar af en ny Periode i den ſleſvigſke Adels Hiſtorie; men i Sedet for at den nu, ſom man kunde have ventet, ſkulde blive ført en ſelvſtændig Udvikling imøde, arbejdedes der ligefrem paa dens Undergang. Dtte Aar efter Freden i Nyborg døde Hertug Erik, 1325; hans Søn Valdemar var da forſt i ſit 11te Aar. Dennes Morbroder, den kloge Greve Geert (ſenere kaldet den Store) af Holſteen, ſatte ſig, i ſin Søſtersøns Navn, i Beſiddelse af Hertugdømmet, og opkaſtede ſig til hans Formynder. Fra det forſte Dieblif, han blandede ſig i Sleſvigs Anliggender, var det uden Tvivl ſtadigen hans Plan at forſkaffe ſig ſelv og ſin Slægt dette Hertugdømme, og allerede det følgende Aar 1326, troede han ſig ved Maalet, i det han ſik Chriſtopher II. aſſat, ſin Myndling ſat paa Thronen i hans Sted, og nu lod ſig af denne belehne med Hertugdømmet Jylland ſom et arveligt Lehn. Dog blev Beſiddelſen endnu ei dengang af Varighed. I Aaret 1330 maatte Geert atter overgive Lehnet i ſin Søſtersøns Hænder; men ſøgte dog at bevare ſig og ſin Slægt Udsigten til ſenere at komme i Beſiddelse

deraf, og vedblev fremdeles at beherske det i sin svage Søsters søns Navn. I Aaret 1340 troede han at rykke Maalet atter nærmere ved at tilvende sig næsten det hele Land som Pant, og paa den Maade beherskede hans Søner det efter hans Død, og havde endnu ikke tilladt Gienindløsningen af den jydige Deel af Landet, da den svage Hertug Baldemars lige saa svage Son, Hertug Henrik, døde 1375, den sidste af Kong Abels Mandstamme. Det faldt de holstenske Grever desto lettere, under den indre Forvirring i Danmark efter Kong Baldemar Atterdags Død, at bemægtige sig det hele Land paaany.

I halvtredstindstyve Aar (1325 – 1375), før Abels Stamme uddøde, havde altsaa Grev Geert den Store og hans Søner behersket Slesvig med den Hensigt stadigen for Die, at forskaffe sig selv eller deres Afkom dette Hertugdømme. Det kunde umuligen undgaae den kloge Geerts Opmærksomhed, at et mægtigt, men velorganiseret Ridderstab, omtrent som det holstenske dengang var, med Hengivenhed for det schauenburgske Huis, vilde være det virksomste Middel til at sikke dette Huis Herredømmet over Slesvig, hvis de danske Konger skulde ville inddrage dette Hertugdømme efter Kong Abels Stammes forventede Afgang. Men den indfødte slesvigske Adel har Greven formodentlig ikke fundet at være skiftet til at overtage denne Rolle. Dens danske Sympatier og mangfoldige Forbindelser med den øvrige danske Adel have maaskee indgydt ham Mistro. Med Grund troede han at kunne have større Tillid til sine Holstenerer, og den holstenske Adels Stammer vare dengang i saa frodig Væxt, at de med Lethed kunde afgive de for Slesvig fornødne Afslæggere. Den indfødte slesvigske Adel blev derfor nu trængt tilbage. For 1325 synes dens Medlemmer, som naturligt, at have udgiort Hertugens nærmeste Omgivelser og at have beklædt de vigtigste Embedsposter. De nævnes stadigen som Vidner og Forlovere under

Hertugernes Diplomer. Sielndere see vi holstenfke, hyppigere danske Adelsnavne deriblandt. Efter 1325 forsvinde disse Navne mere og mere, og holstenfke Adelsnavne træde istedet. Holstenfke Adelsmænd vare nu altsaa komne til Koret. Men skulde disse blive den faste Stotte for det schauenburgske Huses Herredømme i Slesvig, som Grev Geert haabede at finde i dem, maatte deres Magt og Indflydelse grundlægges paa Besiddelsen af privilegeret Jordegods. Og saa derfor blev forget. De Riddergodser, som oprindeligen dannede de nuværende slesvigske adelige Districter (henved 27 Quadratomile) ere næsten alle oprettede i Tidsrummet fra 1313 til 1459. De Godser, der have en yngre Oprindelse, ere for Storstedelen kun Parceller af ældre. De første Giere, som vi kiende, ere lutter holstenfke Adelsmænd; at de andre, som vi ikke kiende, ogsaa vare Holstenere, kan saameget mindre drages i Tvivl, som vi ikke længe eiter see alle disse Godser i holstenfke Adelsfamiliers Gi. De Landstrækninger, som saaledes bleve uddeelte iblandt eller solgte til holstenfke Adelige, herte netop til det titomtalt Krongods, der 1313 blev indlemmet i Hertugdømmet. Især anvendtes det gamle danske Konunglef paa denne Maade, og det udgjør derfor nu den største Deel af Slesvigs adelige Districter. Det fra Bunderne erobrede, svagt befolkede Wagriens tidligere Udstykning imellem holstenfke Adelsmænd, var maaskee dette Forbillede, som Grev Geert og hans Sonner ved denne Leilighed fulgte. Landet vandt derved vel paa den ene Side den Fordeel, at betydelige forhen udyrkede Strækninger nu bleve bebyggede; men de tydske Colonister, hvormed de holstenfke Adelsmænd tildeels besatte deres udyrkede Godser, vare det første betydelige sachsiske Element, som indtrængtes blandt den sonderjydske Landbefolkning, som indtil den Tid havde været temmelig ublandet dansk, undtagen paa Vestkanten, hvor Frierne boede fra gammel Tid. Med de tydske Colonister trængte

tillige Livegenfskabet fra de holstenske Adelsgodser ind i det Slesvigske, hvor det dog ei udbredte sig videre, end den tydske Colonisation (i Dänischwald, Schwansen og det sydlige Angeln); men paalagdes tillige den ældre danske Befolkning paa de Godser, hvor det fik Indpas. De holstenske adelige Godseiere fik i Slesvig uidentvivel strax, saavel for deres Personer, som for deres Eiendomme, samme Rettigheder, som den holstenske Adel udoevende; men disse vare betydeligt større, end de, den indfødte slesvigske Adel dengang var i Besiddelse af. Navnligen havde den holstenske Adel Patrimonialjurisdiction eller Birketret over sine Bønder og Tjenere, som neppe nogen indfødte slesvigske Hærmand endnu havde faaet, men som saameget lettere kunde tilstaaes de nye slesvigske Riddersgodseres Giere, som det gamle danske Konunglef allerede tidligere, som det synes, ikke havde hørt til Herredernes Thinglaug. Den indtrængte holstenske Adel blev saaledes i Slesvig en høiere privilegeret Adel.

Ved denne Fremgangsmaade gjorde vistnok Schauenburgerne sig den indfødte slesvigske Adel til Fiende, og det misforneiede Parti var talrigt og mægtigt nok til at kunne blive en farlig Fiende for deres Herredomme, dersom det havde fundet fornøden Understøttelse udenfra, dersom Margrethe havde bestemt sig til at gienforene Hertugdømmet med Kongeriget, fremfor at sætte Sverriges Krone paa sin Søns Hoved, eller dersom Erik af Pommern under sin langvarige Krig med Greverne havde forstaaet at bruge sine Fordele. Men saaledes som denne Krig blev ført, har den formodentlig kun bragt den indfødte slesvigske Adel et godt Skridt nærmere til sin Undergang. Foruden de Mange, der omkom i denne Feidetid, eller maatte bede for deres Hengivenhed for den danske Konge med Tabet af deres Eiendom, foranledigedes uden Tvivl mange andre ved Krigens Udfald til at udvandre til Danmark,

hvor overhovedet et stort Antal af den ſlesvigſke Hærmandsſtand har ſøgt Tilflugt. Den Behandling, ſom de Tilbageblivende maatte finde ſig i, er formodentlig forſkiellig. Den Ret, Fyrſten havde til at tvinge Vedkommende, ved at negte dem Optagelſe iblandt ſine Mænd, til at vende tilbage til Bondeſtanden eller at udyandre, er dog nok ſelden bleven anvendt. Et ſaa voldsomt Middel kunde maaffec ei engang anvendes i ſtor Udſtrækning uden Fare. Hertugen kunde desuden ikke pludſeligen give Slip paa Hærmændenes Tieneste, da det nye Ridderſtabs Medlemmer, ſom ſkulde erſtatte den, forſt efterhaanden vorede i Tal. Hærmandsſtandens Medlemmer beholdt vel altſaa fremdeles i Almindelighed de Privilegier, denne Stand hidtil havde været i Beſiddelſe af, imod derfor at yde den ſædvanlige Tieneste. Denne Tolerance kunde dog ikke forhindre Hærmandsſtandens ſuccesſive Oploſning. Det vilde aldeles ſtride mod den hiſtoriske Erfaring at antage, at den kunde trives under ſaadanne Omſtændigheder. Da Caspar Dankwerth ſkrev, i Midten af det 17de Aarhundrede, var der af denne Adelsclafſe, ſom han betegner med Navnet „Freyleute“, d. e. Frelsmænd, ſaavidt ham bekiendt, kun et Par Familier (Landesbeſchreib. S. 18. 22) tilbage i Hertugdømmet. I de nordlige ſlesvigſke Amter og Landſkaber findes endnu et temmelig stort Antal ſaakaldte Frigaarde (Freihöfe), ſom forhen have været i diſſe Hærmandsfamiliers Eie, og ſom endnu have beholdt adſkillige Friheder, netop ſaadanne, ſom hine Frelsmænd forðum beſade, og vare af den Beſkaffenhed, at de under nuværende Forhold endnu have nogen Betydning. Om mange andre Gaarde veed man, at de forhen have været adelige Herrefæder og privilegerede Eiendomme, men have miſtet deres Friheder, idet Fyrſterne negtede at fornye dem, formodentligen fordi de tidligen gif over i ufrie Familiers Eie.

Alt den holſtenſke Adels Indtrængelse i Hertugdømmet Slesvig maatte udøve, og har udøvet en betydende Indflydelse paa Hertugdømmernes Skiebne i den følgende Tid, og navnlig paa Slesvigs indre og ydre Forhold, er naturligt. Den er ſaaledes Hovedgrunden til det, der foregik i Aaret 1460. Forbindelsen imellem det danſke Hertugdømme Slesvig og det tydſke Grevſkab Holſteen havde været ſaa kortvarig, at man ikke vilde kunne begribe, hvorfor det ſkulde være Holſtenerne ſaa magtpaaliggende at vedligeholde denne Forbindelse, at man derfor negtede at erkiende den ſchauenburge Greves uimodſigelige Arveret til Holſteen, derſom man ikke vidſte, at det, formedelſt det holſtenſke Ridderſkabs Forhold til det ſlesvigſke, nødvendigen maatte være i begges Interesſe at forhindre, at Slesvig ſom et hiemfaldent Lehu blev gienforenet med den danſke Krone. Det var derfor ogſaa det holſtenſke og ſlesvigſke Ridderſkab, ſom afgjorde Alt. Det var diſſe Corporationer, ſom paa Forſamlingerne i Neumünſter og Rendsborg (22 Jan. og 11 Febr.) forhandlede denne Sag; det var det holſtenſke og ſlesvigſke Raad, ſom i Ribe valgte Kong Chriſtian I. til Hertug i Slesvig og Greve i Holſteen; men diſſe Raads Medlemmer horte uden Tvivl alle, med Undtagelse af et Par Geiſtliche, til det holſtenſke og ſlesvigſke Ridderſkab. Om de andre Stænders, navnlig om de danſke Slesvigeres Mening og Ønſke i denne Henſeende, var der ſlet ikke Tale.
